

El preu del lloguer al Moianès ha pujat un 40% durant els últims deu anys

A la comarca hi ha un miler d'habitatges buits. A més de reactivar-los, s'està estudiant on construir-ne de socials

(Pàgina 2)

Moià accelera la rehabilitació de Can Comadran, però encara no sap què hi farà

(Pàgines 4 i 5)

Eduard Sánchez, alcalde de Calders: "Volem destinar la fàbrica Jorba a usos socials i culturals"

(Pàgina 9)

La pròxima ruta de les excursions per descobrir Castellterçol anirà sobre bruixes

(Pàgina 12)

Cristina Claperols, restauradora: "El plat que més triomfa és la crema catalana. La recepta és de la meva mare"

(Pàgina 8) El tauler d'escacs gegant era un dels atractius de Calders Juga, entre les carpes de la plaça Major

ISAAC MORENO

Calders, la capital del (bon) joc

Impulsat per l'associació de jocs de taula Caldaus, el festival Calders Juga es consolida com una de les cites més importants a l'entorn del joc tradicio-

nal. A més d'atraure creadors de jocs a cada edició, han obert el ventall de propostes a altres iniciatives com els jocs manuals per als més petits, els d'habili-

tat o el rol. Com a novetat, aquest any, s'han desenvolupat jocs de rol ocults en quatre espais singulars del poble: dues cases, la presó i la fàbrica tèxtil.

(Pàgina 7) La nova rotonda està previst que estigui operativa a finals d'aquest mes

GRISelda ESCRIGAS

Tram final d'obres a la rotonda de la C-59 al polígon de Castellterçol

A finals d'aquest mes està previst que ja estigui operativa la rotonda de l'accés al polígon del Vapor, de Castellterçol, en el marc del projecte de millora de la C-59 entre Sant Feliu de Codines i Moià. Les obres de tot el tram, però, s'allargaran més enllà de la primavera de 2024. El projecte inclourà un tercer carril de 400 metres, entre Sant Feliu i Castellterçol, que no estava previst inicialment.

Mitjana del preu del lloguer (€ mensuals)

	2023*	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Calders	556,38	433,64	604,69	536,71	434,83	429,09	439,69	588,46	371	401,25	427,36	366,33		364,44
Castellcir		697,5	617,5	620,36	631,25	503,75	480	603,13	688,89	475	429,17		590	
Castellterçol	615,54	524,62	536,47	511,5	506,6	457,43	425,4	422,77	415,58	388,23	397,34	424,85	460,73	475,56
Collsuspina			542,5											
L'Estany		530,42	468,12	553,57	660,71	434,44	462,86	485,83						
Moià	584,65	512,09	500,06	463,67	488,7	457,78	454,01	412,15	391,05	367,08	413,59	397,42	418,54	448,76
Monistrol de Calders		384,25	367,96	407,93	404,17	367,15		433,33				271,39		
Sant Quirze Safaja	573,57	586,24	1170,83	565	666,18	615	611,79	490	512,5				512,5	
Santa Maria d'Oló	501,77	512	451,67	557,5	417,5	396,08	460,91			338,25		392,23		
Mitjana Moianès	566,38	522,60	584,42	527,03	526,24	457,59	476,38	490,81	475,80	393,96	416,86	370,44	495,44	429,59

*Dades de gener a juny | Només hi ha xifres disponibles dels municipis on es registren almenys cinc contractes l'any (falta Granera i exercicis concrets d'alguns pobles)

Font: Portal de dades obertes de la Generalitat, a partir de les fiances de lloguer dipositades a l'Incasol

Pel volum d'habitants, el Moianès no consta entre les àrees que la Generalitat té declarades com a mercat tens d'habitatge, però tot i això a la comarca hi ha un desajust accentuat entre la gent que busca lloc per viure i l'oferta disponible. Una conseqüència directa és que els lloguers s'hi han encarit un 40% durant l'última dècada. El que es paga ara mateix a Moià, la capital, iguala la ciutat de Vic i fins i tot supera la mitjana de Manresa.

El lloguer al Moianès ha pujat un 40% en només deu anys

Hi ha molta més demanda que oferta a causa de la poca construcció i els habitatges buits

Moià

Txell Vilamala

D'una mitjana de 370 euros, l'any 2012, als 523 amb què la comarca tancava l'exercici passat. El preu del lloguer al Moianès ha pujat un 40% durant l'última dècada, una conseqüència directa del poc habitatge disponible i la gran quantitat de gent que en busca. A Moià, la capital i el municipi que concentra més serveis, arrendar un pis val ara mateix 585 euros mens-

als quan fa un any la mitjana era de 512 i el 2015 ni tan sols s'arribava a 400.

Aquests números igualen els lloguers que es paguen a la ciutat de Vic (577 euros), superen els de Manresa (534) i certifiquen que el Moianès segueix la tendència general de Catalunya pel que fa l'encariment. Una realitat que palpen cada dia immobiliàries com Finca't, de Moià. Alba Creus explica que tenen persones en llista d'espera "des de fa mesos,

fins i tot anys": "Surt tan poca cosa que, quan hi ha opció, els propietaris acaben triant els perfils que consideren més idonis fixant-se en criteris com els ingressos. Això ho posa molt difícil a gent en condicions teòricament menys favorables que va quedant sempre a la cua." Per exemplificar com de mancada va la comarca en qüestió de lloguer, destaca el cas d'un edifici de Moià amb 33 pisos que no van tenir temps d'anunciar ni a través

d'internet: "Era una promoció que va quedar a mitges amb la crisi immobiliària. En reprendre les obres ja hi havia llista i de seguida va quedar tot llogat. Encara ens ve gent demanat per aquest bloc o per pisos a qualsevol banda, vaja."

Al fons de la problemàtica hi ha una construcció més que minsa al Moianès els darrers temps, però també una comarca amb una quantitat important de pisos buits. Tants com mil. Així ho

recull un estudi del Consell Comarcal que distingeix entre diverses casuístiques: des de cases d'estiueig que ja interessa mantenir perquè, segons la consellera sortint d'Habitatge, Sonsoles Letang, "no parlem de pisos turístics, sinó que hi passen temporades veïns molt arrelats al Moianès"; fins a uns 500 immobles que complirien tots els requisits per entrar a la borsa de lloguer assequible que gestiona l'oficina local d'habitatge. El gran escull són, en aquests casos, les reticències dels propietaris: "Hi ha gent a qui la paraula lloguer no li fa gràcia i assequible, menys. Com que durant la pandèmia també van créixer les ocupacions il·legals, ens trobem qui diu que prefereix tenir els pisos tancats i estalviar-se problemes."

Per contrarestar aquestes

Obres a Can Comadran de Moià, però encara sense saber què s'hi farà

La rehabilitació, amb gairebé 1,5 milions d'euros dels fons europeus Next Generation, ha d'estar enllestida el setembre de 2024

Moià

Laura Serrat

La rehabilitació de l'antiga fàbrica tèxtil de Can Comadran avançarà sense un pla d'usos enllestit. Segons va explicar l'alcalde, Dionís Guiteras (Ara Moià-ERC), a l'últim ple, la subvenció que van rebre de fons Next Generation fixa que les obres han d'estar acabades el 30 de setembre de 2024. Aquesta "urgència" els ha empès a considerar la rehabilitació i

la redacció del pla d'usos del nou espai com "dos processos separats". La intenció és "deixar-ho al més polivalent possible, de manera que la rehabilitació no hipotequi la redacció del pla a través d'un procés participatiu". Amb relació a això, també apuntava el compromís de tenir molt en compte totes les entitats, que "són les que més pateixen la manca d'espais".

Junts va votar en contra d'aquest punt al ple i, en el seu torn de paraula, de la mà

de Jofre Torras, va acusar el govern d'ERC d'engegar el projecte "amb presses i sense haver pogut treballar-lo". Al seu entendre, el pla d'usos "hauria d'estar fet": "Són les qüestions que anem deixant enrere i llavors fem les coses malament." També pateixen pels calendaris: "Ens fa molta por que no presentem tots els papers a temps o que, un cop començades les obres, no arribem a termini, ens anul·lin la subvenció i haguem de pagar tots els diners."

L'antiga fàbrica tèxtil de Can Comadran, en una imatge d'arxiu

Amb un pressupost de 1.416.566,25 milions d'euros, el projecte neix arran de les ajudes destinades a rehabilitar edificis públics a través dels fons europeus Next Generation. Moià també va

demanar una altra subvenció per restaurar l'antiga fàbrica de Les Faixes, un altre dels grans equipaments dels quals disposa el municipi arran del seu passat industrial.

2009	Variació 2022-2023 (%)	Variació 2012-2022 (%)
916,91	28,30	18,37
595,85	17,33	23,48
482,63	14,17	28,85
440,71	-2,16	41,59
	-2,00	30,54
609,02	22,68	41,07

CECIRAFEL

Sant Quirze i Castellcir, els pobles més cars

Moià Segons dades de la Generalitat, Sant Quirze Safaja i Castellcir, amb una mitjana de 630 i 576 euros de lloguer mensual durant l'última dècada, són els dos municipis més cars de la comarca. Monistrol de Calders (385) i Santa Maria d'Oló (448) se situen, per contra, a la part baixa de la taula. Creus explica que des de Finca't tenen detectada la inflació, i que intenten frenar-la: "Som conscients de com de complicat és per a la gent trobar un lloc on viure. Ara bé, també costa convèncer els propietaris quan, malgrat imports elevats, acaben llogant." Considera que ajuntaments i administració haurien de pedalar més en polítiques d'habitatge per reequilibrar el desajust actual entre oferta i demanda.

SEBASTIA RENOM

L'antiga caserna de la Guàrdia Civil de Moià, que un cop rehabilitada podria acollir habitatge públic

reserves, es bonifica el 80% de l'IBI a qui incorpora un habitatge a la borsa de lloguer assequible i se li paga la cèdula d'habitabilitat i d'eficiència energètica i una part de despeses, com ara les revisions de la caldera. Letang admet, amb tot, que els esforços no acaben de calar i, de 500 habitatges candidats, "només en tenim desenes".

Xavier Bach, que li ha agafat el relleu al capdavant de l'àrea aquest mandat, hi afegeix que des de l'oficina també es tramiten ajuts a la rehabilitació i a l'eficiència energètica, dues línies que han de ser estratègiques: "La guerra d'Ucraïna ens ha demostrat com el context mundial influeix de seguida en els preus dels materials, els carburants, l'energia, els aliments... I tenim clar que rehabilitar habitatges vol dir estalvi; treballar-hi és un dels grans compromisos del Consell Comarcal."

Una altra via ja estudiada passa per l'edificació d'habitatge públic. El Moianès disposa d'una diagnosi del sòl urbà residencial candidat a acollir-ne arreu de la comarca i Consell i ajuntaments tenen també identificats espais que es podrien arreglar per acabar convertint en apartaments cooperatius, per a joves, destinats a gent gran... És l'exemple de l'antiga caserna de la

Guàrdia Civil de Moià. L'edifici pertany a l'Ajuntament, està en bones condicions i, segons Bach, "malgrat que els passos i calendaris estan per definir, n'hem començat a parlar amb l'Incasol".

D'habitatge d'emergència, com a sortida temporal ràpida després d'un desnonament o per a casos de violència de gènere, al Moianès només n'hi hi un. El Consell Comarcal el va comprar a la

Sareb. "Són temes sempre molt complexos", apunta Letang, "i els ajuntaments necessitem el suport d'altres organismes que ens acompanyin". Justament amb la idea de treballar en xarxa, aquest

mandat està previst crear la taula d'habitatge del Moianès, un espai que congrega tots els actors que operen en aquest àmbit amb l'objectiu de decidir conjuntament com i cap on avançar.

RESTAURANT L'ILLA

NOVA GERÈNCIA

SANT QUIRZE SAFAJA
RESTAURANT L'ILLA

Ctra. Sant Feliu de Codines a Centelles, km 3,9 · Sant Quirze de Safaja · Tel. 93 866 25 26 · Diumenge 9 a 17.00 (Dinars) · Divendres i dissabte de 9 a 24.00 (Dinars i sopars)

IMAGINA

amb Oriol Torres i Júlia Palau

Dg. 29 oct.

Espai Cultural Les Faixes a les 18:00h

TRES PANYS

Representació de l'obra de teatre **IMAGINA**

d'Ignasi Garcia
amb Júlia Palau i Oriol Torres
Direcció de Pau Arissa
Una producció de la Companyia Tres Panys

Imagina parlar de tot allò que pensem però que no mostrem i del que sentim però no expressem. És una història d'imaginar el que no es té i també del que voldrien que fos. És el relat de dues persones intemporals que busquen ser compreses, estar acompanyades i, en definitiva, trobar-se a elles mateixes.

Ajuntament de Moià

Eduard Sánchez encara el seu últim mandat com a alcalde de Calders, després de vuit anys de govern. Un dels seus projectes principals és la reforma de la fàbrica Jorba, recentment adquirida, per dedicar-la a usos culturals, socials i de promoció turística.

“Ens oposem als macroparcs fotovoltaics. El que hem aprovat és petit”

Entrevista a Eduard Sánchez (TpC-CM), alcalde de Calders

Calders

Queralt Campàs

Va ser alcalde per primer cop l'any 1999 amb el PSC. Després es va tornar a presentar el 2015 amb CiU i amb el suport de l'alcalde anterior, Lluís Cerarols, amb qui havia format un govern d'unitat el 2011 per la situació complicada de deute per la qual passava l'Ajuntament. Per tant, aquest serà el seu tercer mandat consecutiu. S'esperava aquesta revalidació de la majoria absoluta?

Bé, potser pot quedar una mica lleig dir-ho, però sí que esperàvem que guanyàriem amb una certa amplitud. Els resultats també depèn una mica de les altres candidatures que es puguin presentar. També és cert que també teníem un cert avantatge, perquè comptàvem amb la complicitat amb molta gent del poble, que coneixia la nostra gestió dels darrers anys.

Van sota les sigles de Tot per Calders - Compromís Municipal (la marca blanca de Junts), però no formen part de cap partit, oi?

Només una persona de la nostra candidatura forma part d'un partit amb representació nacional. Jo era del PDeCAT i, al final, amb

la qüestió del litigi judicial amb Junts per Catalunya per la seva marca crec que es va passar tot de voltes i per això vam decidir deixar de formar-ne part. Jo estic vinculat en política des dels 16 anys, per vocació. Havia treballat de jove en una impremta clandestina amb un capellà antifranquista a Barcelona, i allà em vaig polititzar i vaig entrar al Partit Socialista de Catalunya. Aquest és el partit on m'agradaria estar, però fins que no se solucioni el tema nacional ho tenim malament.

Durant el mandat anterior comptaven amb quatre regidors i ara són sis. Poden fer més feina i de forma més efectiva?

Es pot fer més feina i més repartida. El problema és que la coordinació de sis persones també és més complicada, perquè clar, quan ets menys gent és més fàcil de gestionar. Amb un parell de trucades es poden desencaixar molts temes. A més, tota la gent que forma la llista és nova (excepte una persona) i, per tant, encara estan entrant en la dinàmica i coneixent de què va.

Com han format la llista?

Bé, hem intentat que la candidatura sigui representativa. D'una banda, hem fet equip amb gent tant del nucli

urbà com dels nuclis disseminats. D'altra banda, i seguint amb la representativitat, hem inclòs presidents de diferents entitats i persones vinculades a la cultura popular i al dia a dia del poble. Al mateix temps hem buscat gent eficaç i de totes les edats, que han resultat ser dones en gran part. Sobretot volíem incloure joves per iniciar un procés de traspàs i renovació, perquè ja tinc decidit que no encapçalaré una altra alcaldia d'aquí a quatre anys.

Ja ho té clar, doncs?

Ha de ser així i crec que seria un error tornar-me a presentar. De fet, en aquest mandat ja dubtava de si tornar-hi. Penso que si et quedes massa temps en una posició com aquesta, no només en el cas dels ajuntaments, sinó a qualsevol entitat pública, privada o sense ànim de lucre, t'hi acabes acostumant i, per molt bé que ho hagi fet, es pot acabar espatllant. M'agradaria plegar uns mesos abans de les properes eleccions per poder fer un bon relleu, però el problema és que, de moment, no trobem ningú disposat a encapçalar la candidatura.

Quina dedicació té com a alcalde?

La dedicació teòrica és del 70% i la pràctica et diria

Eduard Sánchez, de 65 anys, comença el seu tercer mandat consecutiu amb Tot per Calders - Compromís Municipal

“He decidit que aquest serà el meu últim mandat com a alcalde”

que és del 100%. Ho combino com puc amb la feina d'arqueòleg. A més, si tens vocació has d'estar sempre a disposició i tenir molta disponibilitat. Llavors, davant aquest plantejament, està costant trobar algú que ho vulgui entomar. A més, la població està cada cop més despolititzada i les administracions públiques s'han convertit en màquines burocràtiques de tempos molt llargs. Una qüestió que s'accentua als pobles petits pel problema amb els secretaris, que tenen molta rotació i marxen buscant pobles on puguin cobrar millor. Aquí, per exemple, hem tingut quatre secretaris en quatre anys.

Hi ha col·laboració i entesa amb Esquerra, el partit a l'oposició que compta amb tres regidors?

Per part nostra, fins i tot ens vam plantejar la possibilitat de fer un govern d'unitat, si ells també volien. És una via que s'està explorant, però és complicat per un tema de rivalitats locals i afinitats. Nosaltres tenim la porta oberta.

Els últims 30 anys la població de Calders s'ha doblat. El poble està prepa-

“El projecte de reforma de la carretera d'Artés ja està aprovat i licitat”

rat per assumir-ho?

Bé, el creixement, excepte els últims quatre anys, ha estat progressiu. El fet de ser el primer poble del Moianès a tenir fibra òptica també ho ha facilitat. A més, estem molt ben situats: a 20 minuts de Manresa, a 25 de Vic, a 10 minuts de l'entrada a l'autopista de Barcelona. I a més, ara faran nova la carretera de Calders a Artés. Estem plantejant habitatge assequible per a joves, que es podria construir a l'espai que ocupa ara la brigada municipal. Abans, però, hauríem de modificar el POUM i necessitaríem el suport d'alguna administració superior com la Diputació o la Generalitat. Sense això seria molt difícil tirar-ho endavant. Des del punt de vista econòmic, com a Ajuntament, no podem fer una oferta atractiva per als possibles promotors. Precisament, a finals de mes, tinc una reunió amb l'Incasòl per veure com hem d'afrontar aquesta qüestió, perquè nosaltres ja anem treballant per tenir la zona on poder construir, però quan tinguem l'espai s'haurà de fer la inversió per a la urbanització dels carrers i l'edificació.

Ajuntament de Collsuspina

VINE A COLLSUSPINA. T'ENAMORARÀ!

promís Municipal. Del 1999 a 2003 va ser alcalde pel PSC

SEBASTIÀ RENOM

“Hem adquirit la fàbrica Jorba i la volem destinar a usos socials i culturals”

A Calders hi ha més tendència a anar a Artés que a Moià. La reforma d'aquesta carretera és una petició històrica, perquè és la connexió principal amb l'eix. Per quin punt passa el projecte per arreglar la carretera d'Artés?

Segons em va comunicar la tinent d'alcalde de l'Ajuntament d'Artés (ja que el terme municipal de la carretera és d'Artés) ja n'hi ha una part aprovada i licitada. Teòricament, a l'octubre haurien de començar les obres. S'eliminaran els revolts i així serà més segur arribar fins a l'Eix Transversal. Pensa que fa molts anys que es va al darre d'aquesta reforma. Encara recordo fer gestions amb Damià Casas, l'alcalde que hi havia a Artés l'any 2002.

Els últims anys, gràcies a diverses subvencions de la Generalitat i la Diputació de Barcelona s'han anat fent arranjaments al castell. S'ha consolidat el conjunt i s'ha recuperat l'església romànica. L'any passat estaven a la recta final d'aquest projecte. Ja està tot executat?

S'ha fet la restauració de l'església i la consolidació de la muralla. També s'han

“Instal·larem una caldera de biomassa per escalfar l'escola i la llar d'infants”

tirat endavant altres arranjaments i ja està pràcticament tot fet. Quedaria excavar la part nord del recinte, però no és una qüestió urgent. Aquest any hem demanat subvenció de la Generalitat per poder tirar-ho endavant. El més important era poder consolidar tot el conjunt i ara el castell està endreçat i desenrunat. Tot i que, evidentment, sempre es pot anar millorant.

Com a historiador les qüestions de patrimoni són el seu fort. Tenen altres projectes d'aquest àmbit sobre la taula?

M'agradaria crear una associació o una fundació (s'hauria de definir la forma jurídica) de propietaris de la vall del riu Calders, perquè engloba una zona que compta amb una sèrie d'elements de caràcter patrimonial que s'han de preservar, com l'antiga església romànica ensorrada a Sant Andreu, el Molí del Blanquer, la Casa Vella de Bellveí, la Casa Puig Martí, i una colla d'espais que avui en dia són ruïnes arqueològiques que valdria la pena conservar, recuperar i no perdre. Això s'ha de fer amb la complicitat dels propietaris.

També s'havia projectat la reforma de l'edifici de l'Ajuntament. Com d'avançada està aquesta qüestió?

Ja s'han adjudicat les dues fases de l'obra i la reforma hauria de començar aviat.

Volien adquirir l'antiga fàbrica Jorba per convertir-la en la porta d'entrada al Moianès. Ja se n'han definit els usos?

Es va arribar a un acord amb els propietaris i la vam adquirir el desembre de l'any passat per 275.000 euros. Fa poc va venir el conseller de Drets Socials, Carles Campuzano, per tal de donar-nos la seva opinió sobre els usos i la reforma de l'espai. Està situada a l'entrada del municipi i són 3.500 metres quadrats construïts i 5.500 metres quadrats de parcel·la, dividi-

des en tres naus. Els usos de moment no estan definits. Hi ha una part que la volem dedicar a les entitats i als serveis municipals, i una altra part on volem fer una sala polivalent dedicada a la producció artística (teatre, cinema, festes, etc.). En aquest moment estem fent unes actuacions d'urgència perquè hi ha dues teulades en mal estat i s'estan executant els arranjaments gràcies a una subvenció de la Diputació. Aquesta obra té un cost de 90.000 euros i era el que corria més pressa. També s'està parlant amb la Diputació perquè facin el pla director del conjunt de la fàbrica (on també es definiran els usos amb més concreció).

Es volen instal·lar plaques solars a l'ajuntament, al centre cívic, a l'escola i a la fàbrica. Com està aquesta qüestió?

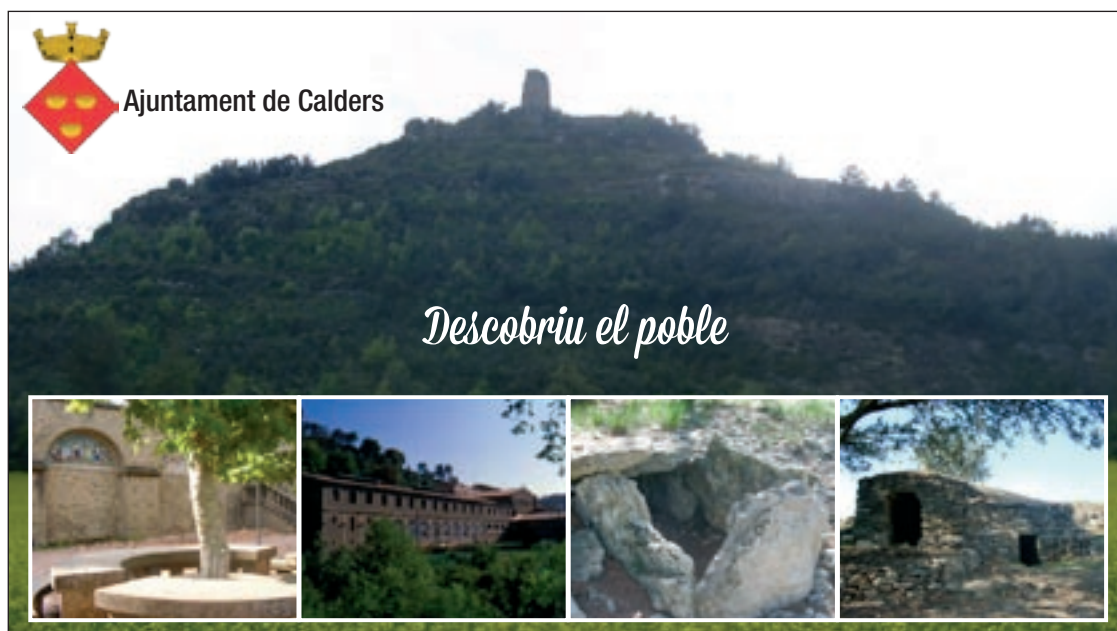
A l'escola se n'ha instal·lat una part, se'n farà una altra part pròximament, abans d'acabar l'any. La resta va més per llarg. També hi ha un projecte per executar una instal·lació de plaques a la urbanització La Guàrdia. Però veurem com evoluciona perquè és una finca que no és municipal, sinó que està cedida. La Diputació també ens està redactant un projecte de conjunt per poder orientar-ho de la millor manera possible. Pensa que a banda de tenir les plaques solars també hem de crear una comunitat energètica. Per poder assessorar-nos amb tot aquest projecte estem en contacte amb una entitat supramunicipal anomenada Moianès Sostenible. Pel que fa a sostenibilitat també construirem una caldera de biomassa que proveirà l'escola i la llar d'infants.

Les entitats ecologistes de la comarca han presentat mocions a tots els ajuntaments en contra dels parcs fotovoltaics que s'han projectat al terme municipal. A Calders s'ha presentat alguna moció en aquest sentit?

A mi no em consta.

Quins parcs fotovoltaics s'han projectat aquí?

Hi ha un parc aprovat que compta amb el vistiplau de l'Ajuntament, situat a la zona del Canadell, que està a tocar la central elèctrica de Calders. Són unes 20 hectàrees. Creiem que té una mida raonable i es tirarà endavant tenint en compte la preservació de la biodiversitat (deixant algunes zones verdes entremig) i l'àguila cuabarrada. D'altra banda, hi ha un segon parc, projectat al pla de les Quingles, que és a tocar d'aquest primer. Aquí ens hi oposem per diferents motius. L'Ajuntament ja ha emès un informe negatiu, que és prescriptiu, i ha presentat al·legacions. No estem en contra dels parcs fotovoltaics, però tampoc volem omplir el terme municipal de plaques. Aquest segon projecte és molt més gran que el primer, són 35 hectàrees, i entra en contradicció amb activitats econòmiques que s'hi desenvolupen. La llei obliga a projectar aquest tipus d'instal·lacions per tal d'arribar a un 50% de generació elèctrica renovable abans de l'any 2030, per així fer front al canvi climàtic i complir amb els indicadors de la Unió Europea. Crec que tots els municipis hem de ser solidaris i deixar que una part del nostre territori pugui dedicar-se a això, però ens ho hem de repartir bé i trobar un equilibri. Amb el parc del Canadell i algun altre de petit que pugui sorgir en un futur, ja anirà bé. El que no volem són macroparcs. Sobretot, també crec que seria positiu estudiar la possibilitat dels parcs agrofotovoltaics, que combinen el terreny agrícola i ramader amb les plaques, de forma espaiada. Evidentment, en aquests casos també hi estaríem a favor. Ara bé, aquests parcs fotovoltaics tan grans creiem que no són la fórmula idònia. La nostra voluntat és poder trobar un equilibri.

el9club

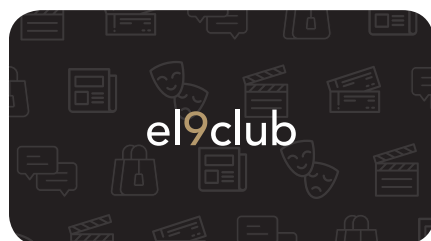
EXCLUSIU
PER ALS
SUBSCRIPTORS

Participeu en els sortejos entrant a:
<https://9club.el9nou.cat/osona-ripolles/ofertes>

Informació: 93 889 46 59

Descarregueu-vos la targeta

BARCELONA

30 de setembre,
7, 14, 21, 28 d'octubre
21:00h

STA. EUGÈNIA DE BERGA
TEATRE ÀNGEL GUIMERA

TEATRE AMATEUR CONCURS

ISOP
21/10/2023
21.00
SANTA EUGÈNIA DE BERGA

SORTEIG D'ENTRADES DOBLES

JÚNIOR

L'Atlàntida
Centre d'Arts Escèniques d'Osona

Dissabte 21 d'octubre - A les 20h

Teatre

VIC

SORTEIG D'ENTRADES DOBLES

CONSPIRANOIA

circvianum
TEATRE TORELLÓ

Dissabte 21 d'octubre a les 20h

Teatre

TORELLÓ

SORTEIG D'ENTRADES DOBLES

SORTEIG!

CELEBREU LA CASTANYADA MENJANT CASTANYES

SORTEIG DE BOSSES DE CASTANYES

Castanya
Plan Nacional del
Alimentari

VILADRAU

GRAN GALA DE DANSA

circvianum
TEATRE TORELLÓ

Diumenge 22 d'octubre a les 18h

Dansa

TORELLÓ

SORTEIG D'ENTRADES DOBLES

31è CALLTITELLES-DETENES 2023

Diumenges a les 18

Sorteig d'un abonament familiar per a les quatre obres de novembre

Territori incorpora a la C-59 un tercer carril d'uns 400 metres entre Sant Feliu i Castellterçol

Es farà entre els quilòmetres 25 i 26 i ha de facilitar els avançaments en direcció Moià

Castellterçol

F.P. Territori incorporará a les obres de millora de la C-59 entre Sant Feliu de Codines i Moià un eixamplament de la calçada per crear un tercer carril que faciliti els avançaments en direcció nord. Aquest carril lent tindrà uns 400 metres de llargada i es farà entre els quilòmetres 25 i 26 de la via, al tram entre Sant Feliu i Castellterçol. Els tècnics de Territori estan acabant de projectar i ajustar aquesta millora que es tirarà endavant dins del projecte per donar més seguretat en aquest tram de 16,5 quilòmetres. La creació d'un punt amb tres carrils per facilitar els avançaments era una de les propostes de millora que es van fer des dels ajuntaments i entitats del territori.

La Generalitat l'ha incorporada després de trobar un punt "on era viable" per les característiques del traçat, confirma a EL 9 NOU Pedro Malavia, sotsdirector general de Projectes i Obres de la Direcció General d'Infraestructures de Mobilitat de la Generalitat. Segons Malavia, hi ha sobre la taula altres petites millores –com més punts amb vorals trepitjables o noves parades de bus– que també s'estan avaluant. La incorporació d'aquests canvis implicarà un increment de la durada de l'obra, que, inicialment, es va fixar que havia de durar 11 mesos i acabar la primavera de 2024.

En aquest tram situat més al sud, a cavall del Vallès Oriental i el Moianès, el projecte preveu la implantació d'un separador de fluxos en un tram de 2,2 quilòmetres als termes de Sant Feliu i Sant Quirze. Hi haurà una franja central vermella per fer més visible la separació entre els sentits de circulació i reduir el risc de xocs frontals.

L'actuació de millora de la C-59 ja és visible en diversos punts. S'està treballant en l'apedaçat del ferm en els punts on estava més malmès. Aquesta feina es vol tenir avançada abans de l'arribada del fred, que no permet fer aquestes tasques. Comporta "restriccions de trànsit que van canviant cada setmana", diu Malavia, que recorda que

En un tram de més de dos quilòmetres als termes de Sant Feliu i Sant Quirze es farà un separador de fluxos central

s'intenta avisar amb antelació als ajuntaments perquè traslladin la informació als conductors. En la fase final de l'obra, "s'acabarà asfaltant completament" tota la calçada en els 16,5 quilòmetres inclosos en l'actuació.

Lligat al paviment, es fan treballs per habilitar vorals trepitjables d'1,5 metres d'amplada. El projecte inicial preveia més de 6,6 quilòmetres de noves cunetes repartides entre tot l'àmbit de l'obra. L'objectiu és donar més amplada a la calçada en els punts més estrets per reduir el risc d'accident.

L'actuació a la C-59 també preveu una millora a la

cruïlla del polígon El Prat, a Moià. S'hi farà un carril central pintat de color vermell per facilitar els girs a l'esquerra. També carrils de canvi de velocitat en la intersecció existent. Amb aquesta intervenció, es reduirà el pas dels camions que van en direcció Barcelona pel tram urbà de la C-59 a Moià.

L'obra que està en marxa també preveu adequar passos de fauna en punts on s'ha detectat que hi creuen animals com senglars, la creació d'apartadors a les parades de bus existents i la renovació de la senyalització i les barres de seguretat.

■ ALTRES INVERSIONS

Territori està fent l'estudi i planificació per a la millora del tram nord de la C-59, des de Moià fins a l'Eix (C-25). "Identifiquem els àmbits on poder fer millores i parlar-ho amb el territori", explica Malavia. Fora del Moianès, es redacten els projectes per fer un carril bus i eixamplar la calçada entre Caldes i la rotonda de Palau-solità, per fer rotondes a l'accés sud de Caldes i al barri de Can Valls i per implantar el model de calçada 2+1 al tram de la variant de Palau-solità.

La nova rotonda del polígon El Vapor, a punt

Castellterçol Les obres d'urbanització de la nova rotonda que s'ha fet a l'accés al polígon El Vapor, de Castellterçol, des de la C-59 estan molt avançades. A finals d'aquest mes, es preveu que ja estigui operativa per millorar la seguretat en aquesta intersecció. Els conductors hauran de fer la rotonda tot i que l'obra encara no s'haurà acabat del tot perquè quedarà, entre d'altres, la pavimentació final amb la resta dels 16,5 quilòmetres de la C-59.

DIUMENGE 29 D'OCTUBRE a les 11.00h
 Concert a quatre veus pel Cor Lupulus Emsembla a l'església de Sant Andreu, seguit d'un tast de cerveses amb el productor local de Castellcir Circoco.

DIMARTS 31 D'OCTUBRE a les 19.30h
 Castanyada popular a la plaça de l'Era. Tothom que vulgui ajudar a preparar el foc, tallar les castanyes i fer bosses de paper pot venir a la sala Sant Jordi a partir de les 18h.

Ajuntament de Castellcir

A dalt, Ferran Renalías, davant el Trekking. A baix, jocs per a tots els públics

El poble més juganer

Dels jocs de taula als de rol a la nova edició del festival Calders Juga

Calders

Isaac Moreno

En plena era de les pantalles i els videojocs també hi ha qui reivindica una manera de fer més tradicional que no té res d'enquistada en el passat. El joc de taula també té la seva indústria i els creadors estan constantment pensant noves propostes per passar tardes entretingudes, fent treballar el cervell i l'enginy entre amics o familiars. D'aquí beu Caldaus, una associació nascuda l'any 2018 a Calders amb la idea de compartir estones jugant, però també "amb l'esperit de no quedar-nos només amb les quedades internes", segons Joan Gallego, president de l'entitat. L'any següent ja naixia el festival Calders Juga en el marc de la festa major. Després de dos anys frenat per la pandèmia, ha consolidat el format en les dues darreres edicions, ja amb data pròpia al calendari. Jocs de taula, però també carpes amb jocs per als més petits, les entitats o els col·lectius de jugadors (escacs, botifarra...) del poble o jocs de rol ocults en espais singulars.

Per fer possible el festival, Caldaus compta amb diferents aliats. Un dels primers a sumar-se a la iniciativa va ser el creador de jocs manresà Ferran Renalías. A alguns dels 13 jocs que ja té publicats s'hi podia jugar durant la jornada de dissabte a les taules que hi havia habilitades a la sala de joc del centre cívic. Així, els participants es podien endinsar en l'univers de cada joc acompanyats del seu creador. També es podia jugar a jocs encara inèdits com el Trekking, que es començarà a comercialitzar en els propers mesos, però al festival ja hi havia "una còpia de producció". "És un joc que de forma molt senzilla recrea una jornada a la muntanya. Et vas movent, amb la gràcia que té que les cartes acaben recreant la pujada d'altitud o baixada. I a davant teu tens un GPS en el qual al final de la partida veus la corba de nivell de tot el recorregut que has anat fent. Visualment és molt atractiu. És un joc que per a tota la família pot funcionar bé", explicava el seu creador. A banda de Renalías, dissabte a Calders hi havia tres creadors més: Guillem

Coll, Dani Garcia i Toni Serra de Sanferm. Al llarg de la jornada hi havia un programa de partides de jocs concrets a les quals els interessats es podien inscriure. Al mateix centre cívic hi havia la ludoteca de l'associació amb jocs familiars i ràpids.

No gaire lluny, a l'exterior, a la plaça Major, hi havia diverses carpes amb jocs més manuals i per a ventalls d'edat més diversos, inclosos els més petits, que, per exemple, podien distreure's amb les joguines de l'associació Caliu, de Mojà. Es dediquen a crear "espais familiars de joc per a infants i famílies, des de nadons fins als 6 o 8 anys" a partir de "materials molt diversos, des de materials artesans fins a materials recuperats amb la idea que els infants siguin els protagonistes d'aquest espai i puguin jugar", segons explicava Mireia Cutura, una de les impulsores.

Quatre creadors de jocs endinsaven els participants al seu univers

Una de les novetats de l'edició ha estat la incorporació d'"espais singulars", explica Gallego, com diverses cases del poble, la fàbrica tèxtil o l'antiga presó on es podien jugar partides de rol adaptades a diferents nivells de jugadors o participar en les propostes de jocs de rols ocults que organitzava l'associació Osona Juga. I, finalment, en un altre espai, al Casal, s'hi feien diversos tornejos de jocs com Mind Bug o Star Wars DB i demostracions de l'univers Warhammer.

Tot i la incertesa per haver coincidit amb un pont, l'afluència de visitants era constant i les sales de joc estaven plenes ja al matí, durant les primeres hores del festival. La proposta es completava amb un dinar de germanor entre socis i col·laboradors del festival, el concert *vermutero* de Quart de blues i, com a fi de festa, i com no podia ser d'altra manera, dos grans sortejos de jocs, un al migdia i l'altre com a tancament de la mostra.

En Cosme

Joan Capdevila

En Cosme Homs i Padrisa és fill de pares pagesos, la mare filla de Mojà i el pare de Collsuspina.

Tota la vida ha fet de pagès i viu del treball que fa cada dia a la Cooperativa de Mojà, avui l'Agropecuària, coneguda popularment abans com el Sindicat de Mojà. Té vaques i gallines i ven la llet i els ous. I és que com diu ell i ho explica prou bé: "Aquí a l'Agropecuària fem de tot, fem tot el que convingui i mirem sempre de servir a la gent com cal i es mereixen, servint planters per a l'hort a la primavera estiu, venent sacs de terra d'adob, pinso pel bestiar i a dins de la botiga hi ha un futimaner de productes de moltes classes i menes." De ben jovenet, potser tindria uns 16 anys, ja es va apuntar a l'esbart de Mojà i va aprendre moltes danses com les populars de Mojà. Diu que va fruir molt a l'Esbart, i també amb els bastoners i a part de tot plegat va fer amics. Ben aviat va conèixer la seva dona, l'Elisa Roca. Van festejar, com es deia anys enrera, un parell d'anys i es van plantejar que un cop junts viurien a Mojà. Ja casats van tenir dos fills en Damià i en Joan. De petits van anar a fer estudis de Primària a l'Escola Pia. Ja després en Damià va estudiar a Santa Coloma de Farners de jardineria i en Joan aquest any va acabar Batxillerat i ja va fer la selectivitat. A partir d'ara vol estudiar dret. Cosme insisteix encara en el treball de la botiga. Quan ve el bon temps fa goig de veure les esteses de tomàqueres, enciams, cogombres, carbassons, cols... i fins algun arbre fruiter, que els visitants poden comprar. Encara avui dia als pobles del Moianès, molts vilatans planten productes del camp que cultiven als horts que hi ha a moltes cases, recordant temps reculats que es plantava arreu i és que el pas de la vida és molt veloç i ràpid. Hi ha també una secció de sobres amb tota mena de llavors i a part dels fruits secs i llegums, hom pot comprar vins i encara una secció de productes com si fos una drogueria per atacar els paràsits dels tomàquets, contra el pugó i altres insectes perjudicials per als conreus.

TEST
FESTIVAL D'ARTS INTENSES
8a Edició 2023

22 OCTUBRE
SANTA MARIA
D'OLÓ

Punt de trobada: Plaça Catalunya · Hora: 18.00 h
Preu: Anticipada 6€ per Entrapolis / 9€ el mateix dia

www.festivaltest.cat

PATRIMONI I CAPITAL NATURAL: RUTES PAS A PAS DE CASTELLTERÇOL (XXIV)

Exemples de les excursions: a dalt, a Sant Júlia d'Úixols; a sota, sobre la imatgeria festiva de Castellterçol. També un dels plafons que senyalitzen l'itinerari pel nucli antic

GRISelda GUTERAS

Excursions curtes per aprendre coses

Castellterçol 's'explica' des del 2016 amb sortides que repassen des de llocs fins a personatges o els noms de les cases

Castellterçol

Griselda Guiteras
De vegades, surts a caminar pel teu poble i sembla que a cada pas hi hagi alguna cosa interessant que mai havies vist. T'atures a observar una paret de pedra seca que no recordaves o et fa gràcia una papallona de colors suaus que voleia enmig dels esbarzers. Et preguntes si et podries menjar els fruits d'aquella planta, si la papallona és d'una espècie protegida, per què es diu així el punt més alt del municipi, qui és el personatge de l'estàtua plantada a la plaça o quan va deixar de fumejar la xemeneia antiga del polígon industrial.
Vas a poc a poc, no fas gaires quilòmetres ni et canses massa. Però si obtens la resposta a alguna d'aquestes qüestions, tornes a casa satisfet, sabent que, durant l'excursió d'avui, has après alguna cosa nova del teu entorn. Doncs aquesta és la definició de les rutes Pas a Pas que es fan a Castellterçol.
El projecte va començar l'any 2016, amb la voluntat d'explicar la història, el patri-

RUTES PAS A PAS

SITUACIÓ
Castellterçol

QUÈ S'HI FA?
Les rutes guiades es programen periòdicament. Se'n fa difusió a través del web i les xarxes de l'Ajuntament. Les places solen ser limitades.

La pròxima serà el 26 de novembre, sobre bruixes

moni, la natura i l'anecdota del municipi a través de sortides guiades. Des de llavors, cada any se n'han fet diverses i els guies han estat vilatans del poble, coneixedors del seu entorn. Les rutes han passat pels principals atractius patrimonials i turístics de Castellterçol: el castell, les poues de glaç, el rentador de llana, les fonts, els antics oratoris, el nucli antic. Però també hi ha hagut temari específic: els murals de gran format pintats pel centre del poble, una roureda de fulla grossa molt delicada, les obres de restauració de Sant Julià d'Úixols, les mal anomenades "bruixes" que es

van perseguir a Castellterçol, el personatge de l'emprenedor Cebrià Calvet, *Canuto*, les finques agrícoles i ramaderes ecològiques, la feina de l'Agrupació de Pessebristes, el nom de les cases... I així, més d'una vintena de temàtiques que s'han anat explicant sense pressa, pas a pas, com el seu nom indica.
Les rutes Pas a Pas són

curtes –d'entre tres i cinc quilòmetres–, però solen durar entre dues i tres hores, perquè els guies van fent parades i explicacions. No fan suar ni són complicades. En alguna ocasió ha calgut portar sabates de muntanya o frontals, perquè se n'han programat de nocturnes. Però, en general, són aptes per a tothom. Cada any solen combinar destí. Sempre se'n fa alguna per dins del poble i les altres busquen camins pels afores, entre camps i boscos.
Amb els anys, el projecte ha derivat en el marcatge permanent d'alguns dels itineraris, de manera que es poden fer lliurement i quan

se'n tingui ganes. Per ara n'hi ha tres: la ruta del Castell, la del Vapor i la del Casc Antic, els indrets del poble on hi ha els elements turístics més visitats. Als punts principals de cada traçat hi trobareu plafons explicatius del que esteu veient i un mapa que indica on sou. D'aquestes tres rutes i de dues més –Oratoris i Sant Julià d'Úixols–, també se n'han editat tríptics i se n'ha fet el *track*, que està penjat a l'app d'excursionisme Wikiloc. Si aneu amb canalla –o no tant canalla–, no deixeu de jugar a la proposta "Busquem, busquem!" que hi ha a cada tríptic.
Sereu capaços de trobar un penell en forma d'àngel, una cúpula amb finestres, un ocell gran i gris, un munt de dracs alats i ferotges, un poema de pedra o tres sols damunt d'un castell? Busqueu, busqueu...

Codi QR amb informació i els 'tracks' per seguir les rutes Pas a Pas via Wikiloc

El més agressiu, el carcinoma basocel·lular, no es manifesta amb pigues, sinó taques vermelles

Premien un treball que estudia la incidència del càncer de pell al Moianès

Moià

David Jofre

Els metges i metgesses d'Osona van commemorar a finals de setembre a Vic la 31a festivitats de Sant Cosme i Sant Damià, el seu patró. Durant l'acte, es van entregar els Premis Sanitat Osona 2023, uns guardons que distingeixen els millors treballs de recerca desenvolupats durant l'any per professionals que viuen o treballen a la comarca, en diferents categories: des d'estudis inèdits fins a ja publicats o de fi de grau.

En aquesta última, una de les reconegudes va ser Laia Comas. La ja exalumna de la Universitat de Vic, que és filla de Barcelona, va decidir estudiar Medicina perquè una de les malalties més cruels, el càncer, l'ha tocat "de ben a prop", ja que n'han patit persones de la seva família i la germana de la seva millor amiga: "Em vaig començar a plantejar tot aquest món i a interessar-m'hi i interessar-m'hi fins al punt de matricular-me a Medicina."

Comas va rebre el reconeixement pel seu treball de

La doctora Laia Comas

fi de grau, un estudi sobre la incidència i les característiques del càncer de pell al Bages i el Moianès. Es va decantar per aquesta tipologia en concret perquè li agrada molt la dermatologia, a banda que li havien suggerit des de la universitat. La cerca ha consistit a "recollir

la incidència dels càncers de pell més freqüents" en aquestes dues zones de la Catalunya Central. I ha observat, concretament, que el més agressiu, el carcinoma basocel·lular, té "una incidència bruta de 840,75 casos per cada 100.000 habitants l'any". La barcelonina

ho considera "una passada", ja que fins ara mai s'havia quantificat "la incidència real" d'aquest tipus de càncer a les comarques del Bages i el Moianès.

Tal com explica, la malaltia es pot detectar "amb revisions, anant al dermatòleg o també a casa", tot i que

depèn del tipus. En el cas del melanoma "et surt una mena de piga". Els professionals "han de realitzar una biòpsia per treure-la" i, després, "analitzar-la en un microscopi". Pel que fa al carcinoma basocel·lular, "el que et trobes és una taca vermella". Es pot curar "a través de cremes, operar per treure'l o cremar-lo amb fred", però els metges recomanen la intervenció passant per quiròfan.

L'autora, Laia Comas, va estudiar a la UVic i ara està fent el MIR a Oviedo

La ja doctora, que va realitzar el treball en anglès, explica que el que més li ha agradat de tota la recerca va ser "el procés pel qual passa l'estudi", des de "la idea fins que s'acaba portant a terme", com també la part d'epidemiologia, estadística i recollida de dades. "No és el mateix estudiar-ho a classe que liderar el projecte en primera persona." "En termes d'aprenentatge va ser brutal", assegura.

Actualment, Comas es troba a Oviedo realitzant el MIR (metge intern resident), la prova exigida als metges per accedir a una plaça de professional especialista. S'havia plantejat la possibilitat de viatjar i anar a treballar a l'estranger, però finalment ho ha descartat: "Aquí hi tinc la meua família i m'agrada molt la vida que porto."

Vine i gaudeix del comerç de

Sant Quirze Safaja

www.sqs.cat

aj.santquirzesafaja

SEBASTIÀ RENOM

L'escaquista de Moià celebra 103 anys

Moià Joan Codina Espinasa, el jugador d'escacs més longeu d'Europa, ha celebrat 103 anys (fets el 21 de setembre passat) en companyia d'altres membres del Club Escacs Moianès i alguns familiars (a la fotografia). Aquest jugador d'escacs incombustible ha estat l'impulsor i pare escaquístic de tots els aficionats d'aquest esport al Moianès. L'any 2020, el poble de Moià li va dedicar un tauler gegant i una placa a la plaça de Sant Sebastià. Actualment, Codina viu a la residència de Moià. El seu caràcter obert i extravertit el fan una persona molt estimada al poble.

AGENDA

Dilluns 16 d'octubre

Granera. Xerrada "La pedra seca al Moianès", a càrrec d'Ignasi Catalan. Casal Municipal. 17.00.

Dimarts 17 d'octubre

Calders. Xerrada "La soledat no volguda de les persones grans", presentació del programa NEXES. Casal Municipal. 10.30.

Sant Quirze Safaja.

Benchmarking: compte per Biosphere i PIT's (7h). Sessió per conèixer espais i empreses dels sectors "El Moianès ve de gust". La Quintana. 9.00 a 17.00.

Dimecres 18 d'octubre

Moià. *Book Club* (club de lectura en anglès): *Hot milk*, de Deborah Levy, a càrrec de la traductora Laura Patricio. Biblioteca. 19.30.

Dijous 19 d'octubre

Castellterçol. Hora del conte: *En clau de sol*, a càrrec de Santi Rovira. Espai de Lectura. 17.30.

Collsuspina. Taula rodona: "Conviure amb l'Alzheimer", amb Montse Cardona, cuidadora familiar i artista; Cinta Carrera, infermera; Assumpta Farràs, metgessa de família, i Montse Paulé, infermera geriàtrica; modera Judit Sala, cap d'àrea de Serveis a les Persones del Consell Comarcal del Moianès. Casal de la Gent Gran. 17.00.

Moià. Taller de cerca laboral per a joves "Treballa al Nadal" (6h). Espai Jove La Pólvora. 17.00.

Divendres 20 d'octubre

Castellcir. Projecte CulturalMENT, tallers de música per a gent gran. Sala Sant Jordi. De 10.30 a 12.00.

Moià. Presentació del llibre *La sanación silenciosa* (editorial Kairós), a càrrec de les autores, Alícia Casas i la periodista Jai Arumí. Biblioteca. 19.30.

Diumenge 22 d'octubre

Castellterçol. Sortida botànica a l'Estany, organitzada pel grup local del Moianès Flora Catalana. Punt de trobada a l'aparcament del CAP. 8.30.

Collsuspina. Projectió en pantalla gran del partit entre el FC Barcelona i l'Athletic Club. Casal de la Gent Gran. 21.00

Granera. Passejada trementinaire per conèixer plantes silvestres i els seus usos medicinals i gastronòmics. Sortida des del Punt d'Informació de Granera. 11.00.

Santa Maria d'Oló. Test, festival en xarxa d'arts inten-

ses de prop i curta durada. Punt de trobada, a la plaça Catalunya (Preu: 6 euros (anticipada a Entrapolis) i 9 euros (el mateix dia), a partir de les 18.00. Actuacions: *La sardana* (circ), a càrrec de la cia. A foc lent. *La Funerària* (teatre musical), a càrrec de la cia. WeColorMusic. *Spanking* (comèdia), interpretada per Jessica Hernández, Jaume Forés i Marc Torrecillas.

Dimarts 24 d'octubre

Moià. Taller de terror cuqui, amb elaboració de garlandes per atemorir qualsevol. Biblioteca. 17.30.

Dimecres 25 d'octubre

Castellterçol. Club de lectura: *Profecia*, amb l'autor, Raül Garrigasait. Espai de Lectura. 19.00

Collsuspina. Projectió en pantalla gran del partit entre el FC Barcelona i el Shakhtar Donetsk. Casal de la Gent Gran. 21.00.

Moià. Llegir l'òpera, conferència-audició sobre *Romeu i Julieta*, de Gounod, a càrrec d'Albert Ferrer, historiadore de l'art i musicògraf. Sortida al Teatre Kursaal de Manresa per veure l'obra l'1 de novembre (cal inscripció prèvia). Biblioteca. 19.30.

Dijous 26 d'octubre

Moià. Taula rodona "Soledat i vellesa van de la mà", programa NEXES. Can Carner. 18.00

Divendres 27 d'octubre

Castellcir. Projecte CulturalMENT, tallers de música per a gent gran. Sala Sant Jordi. De 10.30 a 12.00.

Dissabte 28 d'octubre

Castellterçol. Teatre *La pell fina*, amb Francesc Ferrer, Laura Pau, Laura Porta i Pau Roca. Centre Espai Escènic. 21.00.

Collsuspina. Projectió en pantalla gran del partit entre el FC Barcelona i el Reial Madrid. Casal de la Gent Gran. 21.00.

Diumenge 29 d'octubre

Castellcir. Concert a quatre veus a càrrec del Cor Lupulus Ensembla i a continuació, tast de cerveses artesanes Ciroco. Sant Andreu. 11.00.

Castellterçol. 30a xocolatada a Sant Julià d'Úixols, organitzada pels caminaires de Castellterçol. 11.00.

Tercer Cicle de Cinema Social *Riceboy Sleeps*,

d'Anthony Shim. Centre Espai Escènic. 18.00.

Moià. Teatre *Imagina*, a càrrec de la cia. Tres Panys, amb Oriol Torres i Júlia Palau. Espai Cultural Les Faixes. 18.00.

Santa Maria d'Oló. Taller de cant coral (11.00 a 13.00) i concert de Karol Green i Sol Kwaya (18.00). Taller, dinar i concert, 45 euros; infants, 25 euros. Només concert, 10 euros; infants, 5 euros. Mas La Plana.

Dilluns 30 d'octubre

Moià. Club de lectura *La que la mare va tenir els ulls verds*, de Tatiana Tibuleac, conduït per Marià Baqués. Biblioteca. 19.30.

Santa Maria d'Oló. Xerrada per tractar el tema "Què és el document de voluntats anticipades", a càrrec de l'associació Dret a Morir Dignament. Centre de Serveis per a la Gent Gran. 15.30.

Dimarts 31 d'octubre

Castellcir. Castanyada popular. Plaça de l'Era. 19.30. Tothom que vulgui ajudar a preparar el foc, tallar castanyes i fer bosses de paper pot anar a la sala Sant Jordi a partir de les 18.00.

MUSEUS I EXPOSICIONS

Castellcir

Ecomuseu del Moianès. Visites a Esplugues (Castellcir), les Poues de la Ginebreda i el Rentador de la Llana (Castellterçol). Cal reserva prèvia al tel. 93 830 14 18.

Castellterçol

Casa Museu Prat de la Riba. Espais familiars i de treball de Prat de la Riba. De dijous a dissabte de 10.00 a 13.30 i

de 15.00 a 17.30. Diumenges i festius de 10.00 a 15.00.

L'Estany

Monestir de Santa Maria. Església, claustre, sobreclaustre i mostra d'objectes religiosos. De dimarts a dissabte i festius de 10.00 a 14.00.

Casa de Cultura. "Entre la pintura i l'escultura", obres de Pepi Custó. Fins al 29 d'octubre.

Moià

Casa Museu Rafael Casanova. Exposició sobre la Guerra de Successió a Catalunya. Dijous i divendres de 10.30 a 14.00. Dissabtes de 10.30 a 14.00 i de 15.30 a 18.00. Diumenges i festius de 10.30 a 15.30.

"50è aniversari del Moto Club Moianès i les 24 Hores de Moià", exposició històrica amb objectes, fotografies,

audiovisuals i cartells. Fins al 31 de desembre.

Museu de Moià - Coves del Toll. Exposició permanent de les col·leccions de paleontologia i arqueologia local.

Santa Maria d'Oló

Espai Hemalosa. "Flors de debò", les flors de Rodoreda de *Viatges i flors* interpretades per l'art i la botànica. Fins al 30 d'octubre.

Si vols estar
al dia

de tota l'actualitat, dona't
d'alta al canal de WhatsApp
d' EL 9 NOU

“De petita recordo estar sempre al costat dels fogons de l'àvia”

Tinc entès que van obrir el restaurant poc abans de la pandèmia.

Concretament va ser en plena pandèmia. No vam poder començar quan teníem previst fer-ho perquè ens van confinar i això va provocar que l'inici fos molt dur. Pensa que jo havia plegat de la meua feina a Manresa, al mes de febrer, i al març ja estàvem tancats.

D'on li venia la inquietud d'emprendre?

He treballat tota la vida en l'hostaleria. Vaig estar molts anys a Manresa, amb els Nogués, i sempre havia tingut la inquietud de muntar un negoci propi, en aquest mateix sector. Tot i això, no m'acabava mai d'atrevir i va ser el meu home qui em va donar l'empenta final. Vull aprofitar per donar-li les gràcies perquè sense ell no m'hi hauria llançat. L'hi dec. A més, ell també fa moltes hores de suport al restaurant!

A la família hi ha hagut tradició en l'àmbit de la restauració?

Fa temps, els meus tiets havien tingut un bar a un polígon a l'Hospitalet, però realment qui més s'hi ha dedicat soc jo. Això sí, les dones de la família sempre han sigut molt bones cuineres i crec que d'aquí em ve la passió. De petita recordo estar sempre al costat dels fogons de la iaia. I, tot i que a mi m'agrada molt cuinar, i he fet alguns cursos, mai m'he dedicat a la cuina, sempre he estat a sala.

Un cop es decideix a obrir, quin projecte es planteja?

El començament va ser complicat perquè en plena pandèmia va costar formar un bon equip. Al principi no acabaven d'encaixar les peces, no trobàvem el que volíem... Al final vaig aconseguir l'equip que tinc ara i n'estic molt contenta. Val a dir que fins que no el vaig trobar el cuiner, en Francesc, no vaig assolir ben bé el que jo volia. Havíem treballat junts a Manresa i ens coneixíem des de feia anys. Ara puc dir que tinc un molt

Cristina Claperols, restauradora

Claperols, de 42 anys, és la propietària del Restaurant Moianès. Aquest juny va fer quatre anys que van obrir. Des de ben jove ha treballat en l'àmbit de la restauració i el seu somni sempre havia sigut tenir un negoci propi.

bon equip!

Quin tipus de cuina ofereixen?

Un menú diari molt casolà, molt assequible quant a qualitat-preu. La nostra és una cuina artesana molt de xup-xup i fogons. També oferim algun plat més modern.

Tenen ple sempre! Entenc que estan en un molt bon moment.

Sí, tenim clientela fixa i omplim gairebé cada dia. No ens podem queixar.

Quines característiques té, com a persona, en comú amb el seu restaurant?

Tots dos molt dinàmics i molt oberts. En aquest sentit, intentem que les peticions dels clients s'ajustin amb el que nosaltres oferim i estem al cas de què ens demanen. El nostre és un projecte fet amb molta il·lusió, estima i esforç.

Com combina el seu dia a dia amb la maternitat?

És complicat amb dos nens, però tenim molta ajuda dels avis. El David i jo, a les tardes, volem! Ho podem combinar força bé.

A l'hora de fer menús, s'estructuren per temporades?

Treballem amb menú diari i de cap de setmana, que canviem cada dia. Mai fem el mateix. Això sí, sempre treballem amb producte de temporada i de proximitat.

Quins plats triomfen més?

Te'n faràs creus, però és la crema catalana (la recepta és de la meua mare) i el pastís de formatge. Però, en general, tots els plats agraden molt, sobretot els guisats.

Tenen algun projecte de futur?

Ara per ara no. A llarg termini sí que volem fer petits canvis. La pandèmia et deixa molt tocat econòmicament i hem de fer més calaix. De moment, prefereixo tenir cap i ja vindran temps millors. Això sí, el meu fill diu que vol ser cuiner i m'agradaria que es pogués quedar el restaurant.

Queralt Campàs

TEMPS ERA TEMPS

Moià

J. Obrador va disparar aquesta foto al voltant de 1915 i documenta el que popularment es coneix a Moià com la *Baixada del Mestre*, o sigui, on conflueixen l'avinguda de la Vila i els carrers Francesc Viñas, Sant Antoni i Comerç; també queden a tocar els carrers de la Tosca i del Palau. És força simptomàtic el rètol que hi ha al mur, a la dreta de la imatge i que diu: "Planteu arbres. Ells són la salut dels camps, atrauen les pluges i eviten pedregades".

